

עדכון סטטוס לבוקר יום א', 08.03.2026

שאגת הארי: מדריך הנחיות וריכוז זכויות למעסיק

מסמך זה מרכז הנחיות, זכויות וחובות מעסיק בתקופת החירום, בהתאם להוראות פיקוד העורף והחוק. כל הפרקים מבוססים על המדיניות העדכנית ליום א', 08.03.2026.

1. מדיניות התגוננות ופעילות עסקית

מעסיקים רשאים להמשיך בפעילות מלאה ברוב אזורי הארץ (מרכז, ירושלים, שפלה), וזאת בתנאי שיש מרחב מוגן תקני ונגיש לכל עובד בזמן ההתגוננות. יש להקפיד על מגבלות ההתקהלות: עד 50 איש במבנה (כולל עובדים ולקוחות), ולוודא כי שטחי המיגון פנויים ומתאימים לכמות הנוכחים. מוסדות החינוך סגורים בכל הארץ, ומעסיקים מחויבים לאפשר להורים לילדים עד גיל 14 להיעדר מעבודתם לצורך השגחה.

2. דיני עבודה: איסורי פיטורים (חוק הגנה על עובדים בחירום)

חלים איסורים לפטר עובדים שנעדרו בשל הנחיות פיקוד העורף, כגון במקרה של מקום עבודה ללא מיגון תקני. גם הורים לילדים עד גיל 14 (או עד 21 לבעלי צרכים מיוחדים) שמנעדרי לצורך השגחה מוגנים מפני פיטורים, בתנאי שההורה השני עובד ולא נעדר, או כאשר מדובר בהורה יחידני. בנוסף, חל איסור מוחלט על פיטורים או פגיעה בתנאים של עובדים במילואים (צו 8) במהלך השירות ועד 30 ימים לאחר השחרור.

3. שכר, חופשה וחל"ת

נכון להיום, אין חובה חוקית לשלם שכר בעבור ימי היעדרות – העיקרון הוא "אין עבודה – אין שכר". הממשלה טרם פרסמה מתווה פיצויים רטרואקטיבי. במקרה של עבודה מהבית, המעסיק חייב לשלם שכר מלא. מעסיק רשאי להוציא עובד לחופשה שנתית (בצבירה חיובית), ובחופשה קצרה מ-7 ימים אין חובה להודיע מראש. הוצאה לחל"ת מחייבת את הסכמת העובד, ודמי אבטלה מותנים בחל"ת של 14 יום לפחות.

4. אחריות ומשמעת

עובד המסרב להגיע לעבודה כאשר יש מיגון תקני ואינו הורה לילד קטן אינו מוגן חוקית מהליכים משמעתיים. עם זאת, מומלץ למעסיקים להפעיל תום לב וגמישות ולהתחשב בנסיבות. דרישת הגעה לעבודה בניגוד להוראות פיקוד העורף (ללא מיגון הולם) חושפת את המעסיק לתביעות רשלנות במקרה של פגיעה.

5. שעות עבודה והיתרים מיוחדים

ניתן להעסיק עובדים בענפים מסוימים עד 14 שעות ביום בשל מחסור בכוח אדם, בהתאם להיתר זמני. העסקת בני נוער (16-18) מותרת רק בשעות היום ובתנאי קיום מיגון תקני.

צ'ק-ליסט למעסיק בבוקר יום א'

1. **בדיקת כשירות המיגון:** יש לוודא ששטחי המיגון פנויים ומתאימים למספר העובדים והלקוחות בהתאם למגבלות ההתקהלות.
2. **איסוף הצהרות הורים:** יש לוודא כי עובדים הנעדרים לצורך השגחת ילדים מסרו הצהרה כי בן/בת הזוג עובדים ולא נעדרו.
3. **תיעוד:** יש לנהל רישום קפדני של סיבת כל היעדרות (מילואים/ילדים/מיגון) הדבר ישמש בסיס למנגנון הפיצוי מרשות המסים.

הבהרה: המידע במסמך הינו ריכוז הנחיות כללי ואינו מהווה תחליף לייעוץ משפטי פרטני. המדיניות עשויה להשתנות בהתאם להחלטות הממשלה ופיקוד העורף.

אשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה וסוגיה משפטית.

1. חובת תשלום שכר בגין השבוע הראשון (כאשר העסק היה סגור)

הכלל: בדיני העבודה בישראל, הכלל המנחה הוא "אין עבודה – אין שכר".

הסטטוס הנוכחי: נכון ל-08.03.2026, טרם נחתם הסכם קיבוצי או צו הרחבה המחייב מעסיקים בתשלום שכר בגין ימי היעדרות כפויים במבצע "שאלת הארי".

צפי: בארועים קודמים משרד האוצר קבע הנחיה למוסד לביטוח לאומי לשלם לעובדים, החל מהיום הראשון של המבצע.

2. האם המעסיק חייב לאפשר עבודה מרחוק?

עמדת משרד העבודה: ההחלטה על מיקום ביצוע העבודה היא חלק מהפררוגטיבה הניהולית של המעסיק. הנחיה זו בתנאי שמקום העבודה מעמיד מרחב מוגן תקני ונגיש. –

גמישות: המעסיקים והעובדים מתבקשים לגלות גמישות ולהגיע להבנות.

3. עובד מרחוק – האם יש לשלם הוצאות נסיעה?

הדין: החזר הוצאות נסיעה נועד להחזיר לעובד את הוצאותיו בפועל לצורך הגעה לעבודה (מכוח צו ההרחבה).

יישום: מאחר שעבודה מרחוק אינה כרוכה בהוצאות נסיעה בפועל, המעסיק אינו מחויב בתשלום רכיב זה בגין ימים אלו, יחד עם זאת, גם כאן מתבקשת התחשבות, כך שאם עובד רכש בתחילת החודש כרטיס "חופשי חודשי" לכל החודש, סביר להניח שהמעסיק ישלם.

4. עובדת הטוענת להיעדר מיגון בדרך לעבודה (חשש מהדרך)

הגנה מפני פיטורים: חוק הגנה על עובדים בשעת חירום מגן מפני פיטורים רק כאשר הנחיית פיקוד העורף מונעת מהעובד להגיע למקום העבודה.

חשש אישי: אם פיקוד העורף לא אסר על תנועה בצירים והדרכים פתוחות, חשש אישי מהדרך אינו מהווה עילה חוקית להיעדרות המזכה בשכר.

המלצה: משרד העבודה ממליץ על "גמישות וניצול ימי חופשה" במקרים אלו כדי למנוע טענות לחוסר תום לב.

5. קשיי רישום ומעקב שעות לעובד מרחוק

חובת המעסיק: חוק הגנת השכר מחייב מעסיק לנהל פנקס שעות עבודה מדויק, גם בעבודה מהבית.

יישום: ניתן לבצע רישום באמצעות דיווח בכתב, אפליקציות ייעודיות או מערכות התחברות מרחוק. היעדר מעקב שעות עלול לפגוע ביכולת המעסיק לקבל שיפוי עתידי מרשות המסים.

6. עבודה מהבית, על פי הנחיות פיקוד העורף מקום העבודה שלי פתוח ואני הורה לילד עד גיל 14 או ילד עם צרכים מיוחדים עד גיל 21 והמוסד החינוכי סגור על פי הוראות פיקוד העורף - האם אני חייב לעבוד מהבית?

המעסיק רשאי, לפי לשיקול דעתו ובתום לב לאשר, בין אם מיזמתו או על פי בקשת העובד, ביצוע עבודה מרחוק. במצב שאין באפשרות העובד לבצע את העבודה מרחוק נוכח נסיבות מסוימות יש ליידע את המעסיק על כך ולסכם מולו מסגרת העבודה. (ללא עבודה מהבית או מהמקום-אין חובה לשלם שכר)